Hala Stulecia.

Przewodnik po Hali Stulecia i sercu europejskiego modernizmu

International Students

SELF-GUIDED TOUR

Projects in Wrocław

wybrzeże Ludwika Pasteura
Bartla
Kazimierza
Parkowa
Adama Mickiewi
455
455
Wystawowa
Zygmunta Wróblewskiego
1
2
3
4
5
6
7
Ogród Zoologiczny
Dąbie
kładka Zwierzyniecka
grobla Szczytnicko-Bartoszowicka
Odra
N
W
E
S
Na Grobli

International Students
SELF-GUIDED TOUR
Projects in Wrocław

Początek trasy: Kolumny przy Hali Stulecia ul. Wystawowa 1

Kolumny Nasza wycieczka rozpoczyna się od betonowych kolumn porośniętych dzikim winem i otoczonych rabatami kolorowych kwiatów. Witają one przybyszów z całego świata przed Halą Stulecia na otaczających ją terenach wystawowych.

2 **Iglica**
3 **Pawilon Czterech Kopuł**
4 **Hala Stulecia – podstawowe informacje**
5 **Hala Stulecia – architektura**
6 **Hala Stulecia – wymiar społeczny i kulturalny**
7 **Pergola**
8 **Ogród Japoński**
9 **Kościół św. Jana Nepomucena**
10 **Osiedle WUWA**
11 **Park Hotel**

Dla ambitnego turysty

1 **ZOO**
2 **Sępolno**
3 **Stadion Olimpijski**
4 **Park Szczytnicki i dom Maxa Berga**

Hala Stulecia wprowadzenie

Wrocław, stolica Dolnego Śląska, to „miasto wielu imion", z których każde reprezentuje inny, wyjątkowy okres jego historii. Koleje losu Hali Stulecia, głównego miejsca spotkań w mieście, były podobne. Zbudowano ją na początku XX wieku w okresie, gdy miasto nosiło nazwę Breslau i należało do Niemiec.

Projektantami Hali Stulecia i okolicznych terenów wystawowych byli Max Berg i Hans Poelzig. Berg, architekt miejski Breslau, zaprojektował halę, a Poelzig nadał kształt otaczającym ją terenom. Co więcej, Berg uczestniczył w dalszym rozwoju terenów wystawowych już po zakończeniu wystawy inauguracyjnej. Jednak sama Hala Stulecia zachowała swoją pierwotną formę i konstrukcję. Projekty Berga, w których architekt wykorzystywał żelbet, nie tylko zrewolucjonizowały architekturę modernizmu, lecz także wpłynęły na projekty i metody budowlane zastosowane w budowie powstałego 16 lat później pobliskiego osiedla WUWA.

Po raz kolejny miasto zmieniło swoją tożsamość po drugiej wojnie światowej. Dawny Breslau stał się Wrocławiem, a Halę Stulecia przemianowano na Halę Ludową, zgodnie z wymogami socjalistycznej ideologii odrodzonego państwa polskiego.

W 1948 roku w Hali Ludowej zorganizowano Wystawę Ziem Odzyskanych, która była kamieniem milowym w historii młodego polskiego Wrocławia. Po nastaniu demokracji w 1989 roku w hali nadal organizowano wiele ważnych wydarzeń. W roku 2006 monumentalny budynek Berga wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, przywracając mu jego pierwotną nazwę – Hala Stulecia.

Celem naszego przewodnika jest stworzenie żywej historii ponadczasowego arcydzieła architektury, łączącego fascynującą przeszłość z dynamiczną teraźniejszością i obiecującą przyszłością.

Betonowe kolumny

Betonowe kolumny na Placu Wolnych Miast
fot. Marcin Rusek, Biuro Hali Stulecia

1

Betonowe kolumny

Nasza wycieczka rozpoczyna się od betonowych kolumn porośniętych dzikim winem i otoczonych rabatami kolorowych kwiatów. Witają one przybyszów z całego świata przed Halą Stulecia na otaczających ją terenach wystawowych. Kwiaty i inspirowane grecką architekturą kolumny stanowią piękną oprawę widoku na Halę Stulecia i Iglicę. Pierwotna, zaprojektowana przez Hansa Poelziga brama, przez którą wchodziło się na teren Wystawy Stulecia (1913), już nie istnieje. Kolumny stanowią pozostałość późniejszego, zaprojektowanego w roku 1925 przez Maxa Berga wejścia, które przykrywał wymyślny drewniany dach. Inspirację budowli stanowiła klasyczna architektura grecka, ale jej konstrukcja miała charakter modernistyczny.

Iglica

Fot. Marcin Mokrzycki

2 Iglica

Iglica, charakterystyczny stalowy maszt, została ustawiona przed halą w roku 1948 w związku z Wystawą Ziem Odzyskanych. Symbolizowała polskie osiągnięcia po drugiej wojnie światowej i miała zachęcać do osiedlania się we Wrocławiu, który na mocy postanowień jałtańskich i poczdamskich został włączony do Polski. Zestawienie Iglicy i Hali Stulecia stanowi odzwierciedlenie dynamicznej historii Polski i Niemiec na tych terenach. Halę wzniesiono na pamiątkę zwycięstwa nad wojskami Napoleona, a Iglica była wyrazem polskiej dumy z nowo przyłączonych ziem. Wieża, która ma 100 metrów wysokości, miała górować nad Halą Stulecia. Zaprojektował ją polski architekt Stanisław Hempel. Jej korpus składa się z 12 stalowych segmentów i waży 44 tony. Iglica stała się ważnym symbolem Wrocławia i kraju.

Pawilon Czterech Kopuł

Zbigniew Łukasz Szymajda

3 Pawilon Czterech Kopuł

Pawilon Czterech Kopuł został zaprojektowany przez Hansa Poelziga na Wystawę Stulecia (1913), która prezentowała szeroką panoramę historyczną i kulturową epoki napoleońskiej. Projektując kompleks, Poelzig inspirował się architekturą grecką – stylem, który dominował w okresie napoleońskim. Jednak podobnie jak Berg w budowie Hali Stulecia, zastosował żelbet, nadając klasycznej stylistyce charakter modernistyczny. W centrum kompleksu miał znajdować się dziedziniec z fontanną z posągiem greckiej bogini Ateny.

Autorem czterech płaskorzeźb znajdujących się obok wejścia do pawilonu jest wybitny polski rzeźbiarz Xawery Dunikowski. Umieszczono je tam w związku z Wystawą Ziem Odzyskanych zorganizowaną w 1948 roku. Po drugiej wojnie światowej pawilon służył jako studio filmowe – przed rokiem 1989 powstawał tu co czwarty polski film. Podczas powodzi stulecia w 1997 roku budynek poważnie ucierpiał. Poziom wody był tak wysoki, że wiele cennych dekoracji i rekwizytów zostało zniszczonych.

Zdjęcie: Adam Myrcik

Hala Stulecia

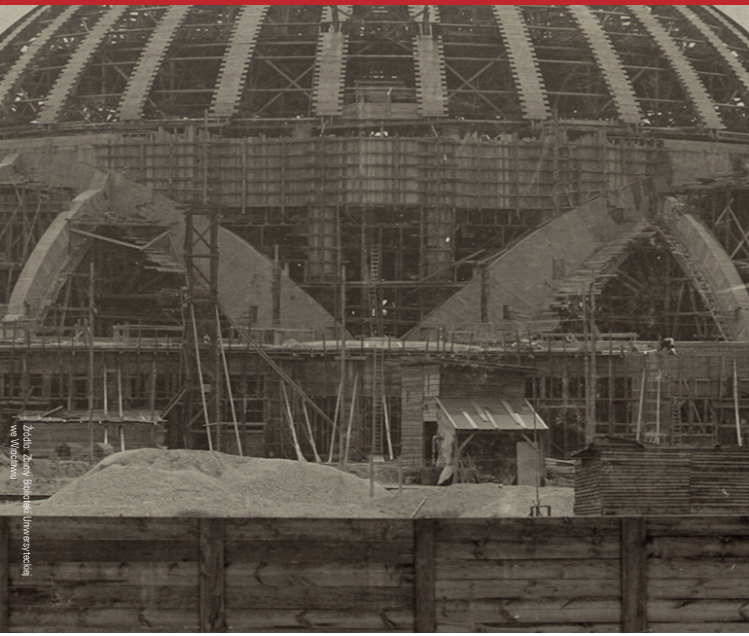

źródło: Archiwum Politechniki Wrocławskiej

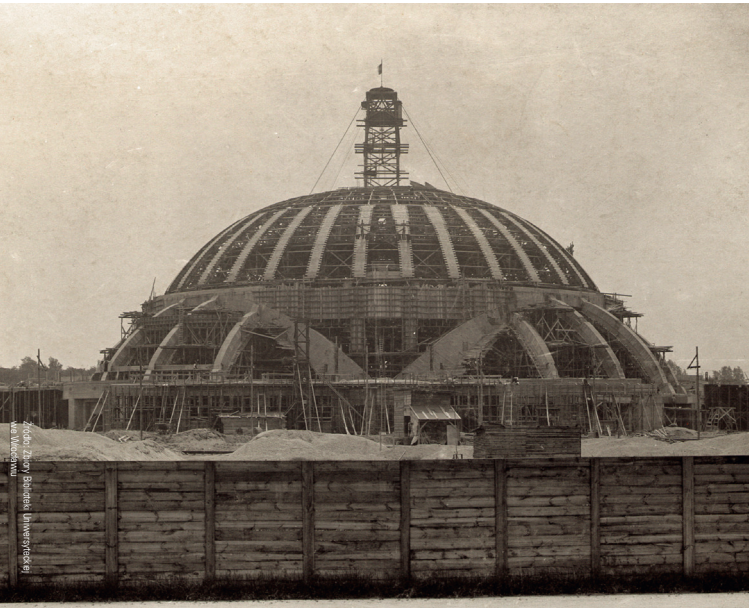

źródło: Archiwum Politechniki Wrocławskiej

4 Podstawowe informacje

Halę Stulecia wzniesiono w roku 1913, by upamiętnić 100. rocznicę wezwania do broni przeciwko Napoleonowi ogłoszonego przez cesarza Niemiec. Wykraczając poza kontekst polityczny i historyczny, Max Berg postanowił zaprojektować wielofunkcyjny obiekt wystawowy dla rodzącej się metropolii. Innowacyjny i radykalny projekt Berga wygrał ogłoszony przez miasto konkurs na projekt hali. Budowa monumentalnego gmachu trwała niespełna dwa lata.

Ambicje Maxa Berga znalazły również wyraz w samym procesie budowlanym, który zakończono półtora miesiąca przed terminem. Architekt wzorował się na amerykańskiej organizacji placów budowy. Ogromny, ustawiony na środku placu dźwig umożliwiał dostęp do wszystkich części hali. Od swojej inauguracji hala gościła wielu światowych przywódców świeckich i religijnych oraz artystów, którzy przyczynili się do tworzenia jej historii.

Hala Stulecia

Zdjęcie: Studio Ciprian Ionescu
Experiencing the New Europe 2009

Architektura

Wprawdzie projekt Berga i zastosowane przez niego materiały były współczesne, ale zainspirowała go architektura tradycyjna. Głównym celem architekta było stworzenie monumentalnej kopuły, która wywierałaby maksymalne wrażenie na osobach znajdujących się wewnątrz budynku. Kopuła jest jednorodną konstrukcją o średnicy 65 metrów i wysokości 80 metrów, a swoją imponującą średnicę zawdzięcza zastosowaniu żelbetu. Jej średnica jest większa zarówno od kopuły rzymskiego Panteonu (44 m), jak i Hagii Sophii (31 m). W łukach przyporowych podtrzymujących podstawę kopuły dostrzec można inspiracje gotykiem.

Budowla ma charakter modernistyczny, a jej betonowa konstrukcja pozwoliła osiągnąć wrażenie powagi i doniosłości bez użycia ornamentów i dekoracji. Łuki podtrzymujące kopułę są widoczne, ale Berg zadbał o to, by faktura powierzchni betonu była przyjemna dla oka. Uzyskano ją dzięki zastosowaniu przy odlewaniu łuków drewnianych form. Kopuła spoczywa na 32 łożyskach, które kompensują rozszerzanie się i kurczenie budowli przy zmianach temperatury.

Tak jak innych architektów tego okresu, Berga fascynowało szkło. Duża liczba okien zapewnia odpowiednie oświetlenie hali. Konstrukcja „schodkowa" i żaluzje umożliwiały dostosowanie warunków świetlnych wewnątrz hali do charakteru odbywających się w niej wydarzeń.

Hala Stulecia

Zdjęcie: Ryszard Ochin-Gadomska

Wymiar społeczny i kulturalny

Berg chciał stworzyć obiekt dla mas. Jego „teatr w kole" był wyrazem ekspresjonistycznej idei „teatru dla pięciu tysięcy" i bauhausowej koncepcji „teatru totalnego". Projekt Berga przyczynił się do reformy teatru. Aktorzy, pozbawieni zaplecza w postaci dekoracji i kulis, musieli nawiązać kontakt z widownią, sprawić, by widzowie stali się częścią przedstawienia – podobnie jak w starożytnym teatrze greckim. Na inauguracji hali wystawowej wykonano *Symfonię Tysiąca*, kompozycję urodzonego w Czechach austriackiego kompozytora Gustava Mahlera. Uznano, że olbrzymia hala będzie idealną scenerią do prezentacji monumentalnego dzieła Mahlera i że w jej wnętrzu zabrzmi ono tak, jak należy. Berg, któremu bardzo zależało, by wykonanie utworu stało się wielkim wydarzeniem, zaprojektował nawet organy wbudowane w jedną ze ścian hali. Organy miały 15 tysięcy piszczałek i były w owym czasie największymi organami na świecie.

Przylegający do hali pawilon restauracyjny nadal pełni swoją funkcję. Od strony fontanny znajduje się taras, a cały teren zmienia się czasem w scenę plenerowych spektakli operowych. Stworzona przez Berga koncepcja Hali Stulecia jest wciąż żywa. Rewolucyjny budynek, który w roku 2006 wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, nadal inspiruje odwiedzających.

Pergola

Zdjęcie: Studio Wiesnerowie
Źródło: Biuro Wystaw Artystycznych

Fot. Piotr Kwiecień

7 Pergola

Pergola Hansa Poelziga jest jedną z trzech stałych budowli wzniesionych w związku z Wystawą Stulecia (1913). Znajduje się na północ od Hali Stulecia, a tworzy ją 750 betonowych kolumn ustawionych na planie1500-metrowej półelipsy. W jej obrębie planowano zorganizowanie ekspozycji sztuki ogrodniczej, ale przeniesiono ją do innej części terenów wystawowych.

Max Berg wypełnił środek pergoli dużym stawem i fontanną, tworząc spokojne miejsce, w którym można się zrelaksować. Zainspirowany tradycyjnym kurortem górskim, architekt chciał, by mieszkańcy miasta mogli tu spędzać wolny czas i wypoczywać. Po konsultacjach z licznymi ekspertami zasadzono w sąsiedztwie pergoli rośliny spotykane w kurortach.

7 Pergola Hansa Poelziga

Ogród Japoński

Zdjęcie: Adam Mańczak

Ogród Japoński

Ogród Japoński został stworzony w 1913 roku przez Fritza von Hochberga na wystawę sztuki ogrodniczej prezentującej ogrody z różnych epok i kultur. Wprawdzie duża część ogrodu została zaniedbana, ale wszystkie ścieżki, sadzawki i pagórkowatą południową część ze strumieniami i roślinnością zrewaloryzowano zgodnie z pierwotnym projektem. W ogrodzie znajduje się herbaciarnia, w której miały się odbywać ceremonie parzenia herbaty.

Pod ulicą Mickiewicza zainstalowano bojler, który podgrzewa wodę na potrzeby roślin nieprzystosowanych do surowego lokalnego klimatu. Podobnie jak w innych ogrodach japońskich, na środku stawu łączą się strumienie męski (silny) z żeńskim (łagodnym). Przepływ wody w strumieniach regulują pompy. W ogrodzie rośnie wiele odmian roślin, w tym ponad 200 gatunków drzew i krzewów, z których część pamięta jeszcze czasy Wystawy Stulecia.

W roku 1996, przy wsparciu japońskiego rządu i ekspertów z Nagoi, ogród poddano renowacji. Niestety, w lipcu 1997 roku podczas powodzi stulecia ogród został zalany. Pozostawał pod wodą prawie trzy tygodnie i wiele nowo posadzonych roślin nie przetrwało. W czerwcu 1998 roku Ogród Japoński ponownie otwarto, a tabliczka na moście nad głównym stawem wskazuje poziom wody podczas powodzi.

Kościół św. Jana Nepomucena

Zdjęcie: Studio organizatora
Opracowanie graficzne: Eurotypo2000

9 Kościół św. Jana Nepomucena

Drewniany kościółek św. Jana Nepomucena był historycznym eksponatem na wystawie sztuki cmentarnej w 1913 roku. Budynek kościoła, powstałego w XVI wieku w górnośląskim miasteczku Stare Koźle, przeznaczony był do rozbiórki. Przeniesiono go do parku Szczytnickiego, by pokazać, że niszczejące zabytki architektury można, a nawet powinno się chronić, odnawiać i zachowywać dla przyszłych pokoleń. Po innych eksponatach wystawy dawno nie ma śladu, ale zabytkowy kościółek przetrwał, stając się stałym elementem zalesionej części parku.

Osiedle WUWA

źródło: Muzeum Architektury

10

Osiedle WUWA

WUWA to jedno z kilku w Europie skupisk modelowych budynków modernistycznych. 32 budynki stworzone przez śląski oddział Werkbundu na wystawę „Mieszkanie i miejsce pracy" (Wohnung und Werkraum Ausstellung), zorganizowaną w 1929 roku w Hali Stulecia, zbudowano zaledwie w trzy i pół miesiąca. WUWA miało dać miastom europejskim przykład, jak wykorzystać nowe materiały, aby rozwiązać ogromny problem braku mieszkań, który pojawił się po pierwszej wojnie światowej.

WUWA składa się z domów jednorodzinnych, szeregowych i wielorodzinnych. Zaprojektowano je zgodnie z zasadami modernizmu, kładąc akcent na nowatorskie wykorzystanie przestrzeni i dostęp do naturalnego światła oraz unikając tradycyjnych rozwiązań dekoracyjnych. O nacisku położonym na architekturę organiczną i kontakt z naturą świadczą duże okna i wszechobecne ogrody na dachach.

Początkowo konkurs WUWA miła być otwarty dla architektów z zagranicy. Władze miasta uznały jednak, że ze względu na wyjątkowy klimat miasta domy powinni zaprojektować architekci z Dolnego Śląska. Miejscowi architekci wiedzieli, jak stworzyć budynki, które sprostają gorącemu latu, surowej zimie czy też deszczowej wiośnie i jesieni, ale pośpiech budowniczych sprawił, że jakość wykonania budynków pozostawiała wiele do życzenia. Drzwi i okna zostały niewłaściwie zainstalowane, a tynk zaczął pękać już po kilku latach, co początkowo wywołało krytykę domów. Dziś osiedle WUWA jest uznawane za zabytek architektury modernistycznej.

Park Hotel

Zdjęcie: Jerzy D. Gołaszewski

Park Hotel

Jednym z najbardziej rewolucyjnych budynków na osiedlu WUWA jest Park Hotel. Budynek dzisiejszego hotelu zaprojektowany przez Hansa Scharouna powstał jako dom dla ludzi samotnych i młodych małżeństw. Pierwsi zajmowali lewe skrzydło, a drudzy nieco większe mieszkania w prawym skrzydle budynku. W każdym mieszkaniu znajdował się aneks kuchenny, pokój gościnny, łazienka i sypialnia. Otwarty hol i wspólne pomieszczenia jadalne sąsiadujące z obydwoma skrzydłami sprzyjały kontaktom i budowaniu poczucia wspólnoty.

Wszyscy lokatorzy mogli też korzystać z ważnego elementu organicznej koncepcji budynku – ogrodu na dachu zapewniającego im kontakt z przyrodą. Inną ważną cechą podkreślającą modernistyczny charakter budynku był brak zewnętrznych dekoracji. Jedynym elementem dekoracyjnym jest wygięta w kształt fali rura zdobiąca zadaszenie nad tarasem znajdującym się na tyłach hotelu.

Park Hotel miał przypominać jacht wycieczkowy, a niebiesko-szary pas farby u dołu budynku – sugerować, że płynie on po okolicy. Morski wygląd budynku podkreślały horyzontalne okna, a jego orientacja wschód–zachód zapewniała maksymalny dostęp naturalnego światła.

Dla ambitnego turysty

Dla ambitnego turysty

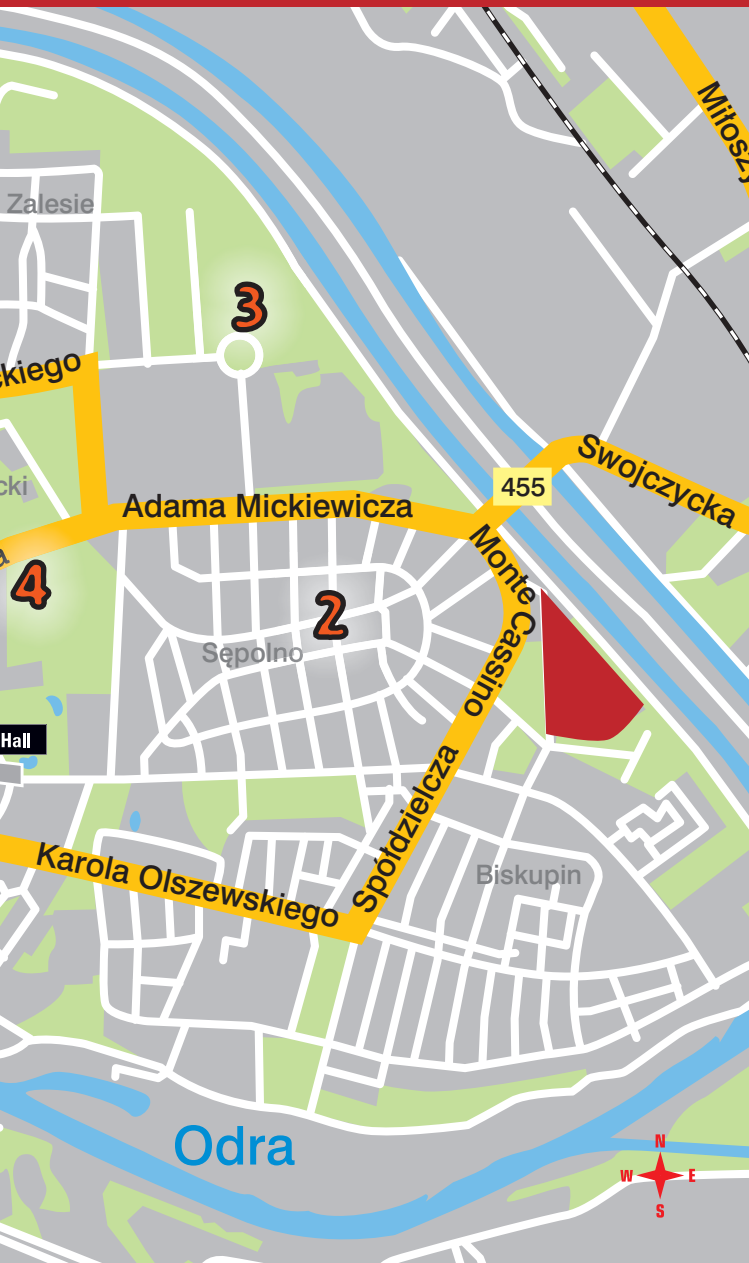

ZOO

Zdjęcie: Urząd Miasta Gdańska

Zdjęcie: Wojciech Wilczyński

ZOO

Miejski Ogród Zoologiczny we Wrocławiu założony w 1865 roku jest najstarszym zoo w Polsce. W 1913 roku, po otwarciu Hali Stulecia, powstał pomysł powiększenia terenów wystawowych o zoo, ale go zarzucono.

Jak większość wrocławskich instytucji także zoo ma burzliwą historię. W 1921 roku, w wyniku kryzysu gospodarczego w Niemczech, ogród został zamknięty. Otwarto go ponownie w 1927 roku. Dobry okres trwał do wybuchu drugiej wojny światowej, kiedy zoo zostało w dużej części zniszczone, a wiele zwierząt zostało zabitych lub zaginęło. Podczas Wystawy Ziem Odzyskanych w 1948 roku na terenie ogrodu zorganizowano tymczasowe ekspozycje, wśród których były nie tylko stoiska przedsiębiorstw państwowych, lecz także prywatnych.

Zoo otwarto jeszcze w tym samym roku dzięki staraniom Uniwersytetu Wrocławskiego. Duże wsparcie mieszkańców sprawiło, że ogród szybko zyskał wysoką rangę. Pod koniec lat pięćdziesiątych powiększono go do obecnych rozmiarów.

Sępolno

Sępolno

Głównym celem architektów, którzy zaprojektowali i zbudowali Sępolno, było stworzenie nowoczesnego ogrodowego osiedla dla robotników i klasy średniej. Osiedle powstało w okresie międzywojennym – budowę pierwszych budynków ukończono w roku 1919, a całego osiedla w roku 1935. Zamieszkali tu zarówno ludzie samotni, jak i rodziny. W centrum Sępolna założono park. Po jednej stronie parku znajduje się wielka ceglana szkoła, a po drugiej – kościół. Dla wygody mieszkańców sklepy i siedziby firm umiejscowiono w centrum osiedla.

Od maja 1944 do sierpnia 1945 roku w szkole mieścił się obóz pracy dla kobiet i dzieci. Modernistyczny kościół zbudowano w 1933 roku. W czasie wojny jego wieża została częściowo zniszczona, ale za rządów komunistycznych została (w nieco zmienionej formie) odbudowana. W latach powojennych w byłym kościele działało kino, ale w 1999 roku przywrócono budynkowi pierwotną funkcję.

Według założeń projektantów Sępolno miało tonąć w zieleni. Nie tylko otaczają je parki, lecz wszyscy mieszkańcy mieli dostęp do ogródków znajdujących się przed lub za budynkami. Tak jak osiedle WUWA, Sępolno jest przykładem funkcjonalnego podejścia do przedwojennego problemu braku mieszkań.

Stadion Olimpijski

Zdjęcie: Stulecia i organizacja
Ewa Bieniek-Kania, ul. Wystawowa 2008

Fot. Sławomir Kania

Stadion Olimpijski

Inną atrakcją Sępolna jest Stadion Olimpijski zbudowany w latach 1926–1928, a następnie rozbudowany w latach 1935–1939. Pomimo swojej nazwy stadion nigdy nie był areną rozgrywek Międzynarodowych Igrzysk Olimpijskich. W roku 1930 odbyły się tu tzw. Igrzyska Niemieckie stanowiące etap przygotowań niemieckiej kadry do występu na Igrzyskach Olimpijskich w Los Angeles w 1932 roku.

Po dojściu do władzy hitlerowców nazwę stadionu zmieniono na Stadion Hermanna Göringa. Jego mury ozdabiało wiele swastyk – płyty, na których zostały one zamontowane, zachowały się do dziś. Obecnie cały teren należy do miasta, a na stadionie odbywają się zawody żużlowe i mecze piłkarskie.

Park Szczytnicki i dom Maxa Berga

Zdjęcie: Marcin Gołębiewski

4

Park Szczytnicki i dom Maxa Berga

Park Szczytnicki powstał w latach pięćdziesiątych XVIII wieku. Jest największym parkiem we Wrocławiu i jednym z najstarszych parków miejskich w Europie. W jego obrębie znajduje się dom, w którym mieszkał Max Berg. Budynek, wzniesiony w 1910 roku, nie jest autorstwa Berga, ale architekt tak gruntownie go przebudował, że dom często uznawany jest za jego dzieło. Obecnie stanowi własność prywatną.

Zdjęcie: Adam Mańczak

Zdjęcie: Adam Mańczak

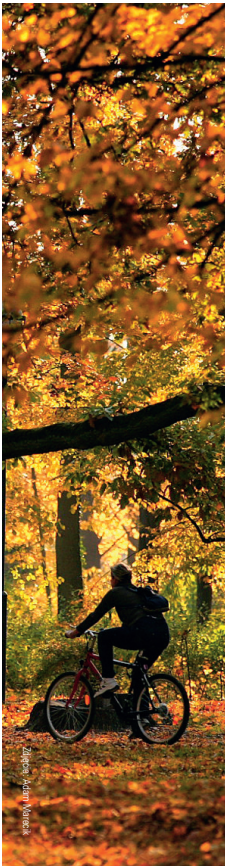

Zdjęcie: Adam Mańczak

Hala Stulecia. Przewodnik po Hali Stulecia i sercu europejskiego modernizmu

Mapa Wrocławia

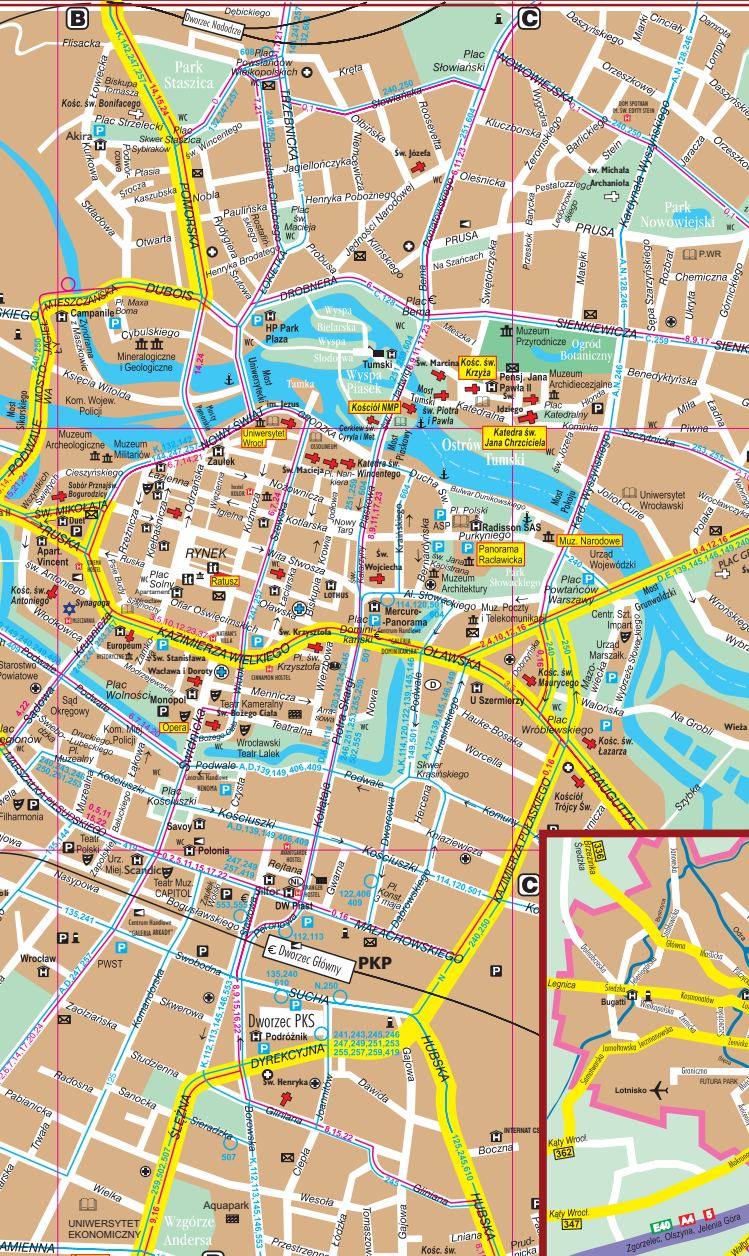
Park Staszica
Plac Powstańców Wielkopolskich
Plac Słowiański
Park Nowowiejski
Ogród Botaniczny
Wyspa Piasek
Ostrów Tumski
Katedra św. Jana Chrzciciela
Kościół NMP
Kościół św. Krzyża
Katedra św. Piotra i Pawła
Muzeum Archidiecezjalne
Muzeum Przyrodnicze
Muzeum Archeologiczne
Muzeum Militariów
Muzeum Mineralogiczne i Geologiczne
Muzeum Narodowe
Urząd Wojewódzki
Uniwersytet Wrocławski
Uniwersytet Ekonomiczny
Wzgórze Andersa
Aquapark
RYNEK
Ratusz
Opera
Teatr Muz. CAPITOL
Teatr Lalek
Teatr Polski
Filharmonia
Dworzec PKS
Dworzec Główny
PKP
Hala Stulecia
Panorama Racławicka
Mercure-Panorama
Radisson SAS
Hotel Europejski
Hotel Monopol
Hotel Sheraton
Hotel Holiday Inn
Hotel Ibis
Hotel Novotel
Hotel Mercure
Hotel Savoy
Hotel Polonia
Hotel Ibis
Hotel Sofitel
Hotel Tumski
Hotel Kameralny
Hotel Grand
Hotel Ibis
Hotel Radisson SAS
Hotel Mercure
Hotel Novotel
Hotel Holiday Inn
Hotel Sheraton
Hotel Europejski
Hotel Monopol
Hotel Savoy
Hotel Polonia
Hotel Sofitel
Hotel Tumski
Hotel Kameralny
Hotel Grand
Hotel Ibis
Hotel Ibis
Hotel Novotel
Hotel Mercure

Mapa Wrocławia

Stara Odra
Odra
Ogródki działkowe
Plac Westerplatte
Kościół św. Wawrzyńca
Cmentarz św. Wawrzyńca
Kościół MB Częstochowskiej
Camping Olimpijski
Stadion Olimpijski
Park Szczytnicki
Most Szczytnicki
Most Zwierzyniecki
Stadion AWF
Uniwersytet Przyrodniczy
Akademia Medyczna
Pergola
Hala Stulecia
Ogród Japoński
Św. Jana Niepomucena
Stadion Wratislavia
ZOO
Stadion Śląska
Kośc. MB Pocieszenia
Kapielisko Morskie Oko
Wodnik
POLITECHNIKA WROCŁAWSKA
Apart. Rezydent
Villa Rezydent
Motel Rezydent
Rezydent
Międzynarodowe Centrum Kongresowe
Muzeum Narodowe
Muzeum Etnograficzne
Muzeum Archeologiczne
Muzeum Przyrodnicze
Muzeum Geologiczne
Muzeum Mineralogiczne
Muzeum Zoologiczne
Muzeum Botaniczne
Muzeum Etnologiczne
Muzeum Antropologiczne
Muzeum Paleontologiczne
Muzeum Mineralogiczne
Muzeum Geolog

Vitaliy Basisty
SUNY Brockport

Adam Malinowski
SUNY Geneseo

Patrycja Polczyk
Dolnośląska Szkoła Wyższa

Rebecca Simmons
SUNY Brockport

Łukasz Szmigiel
Dolnośląska Szkoła Wyższa

2008 UCZESTNICY

Specjalne podziękowania dla:
Grzegorza Grajewskiego, Jerzego Ilkosza, Mateusza Kazuli, Urszuli Kłobuszewskiej, Jędrzeja Nawary, Magdaleny Piaseckiej, Jadwigi Urbanik, Alicji Wodzińskiej, Tomasza Sielickiego, Adama Stępinskiego, Michała Zająca, Towarzystwa Upiększania Wrocławia, State University of New York at Brockport, Dolnośląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu oraz mieszkańców Wrocławia.

Tomasz Turek
Dolnośląska Szkoła Wyższa

Justine Prüss
SUNY Brockport

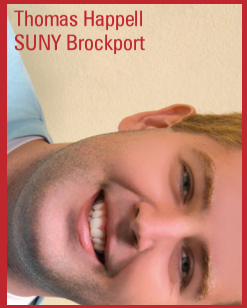

Thomas Happell
SUNY Brockport

Maureen Walders
SUNY Brockport

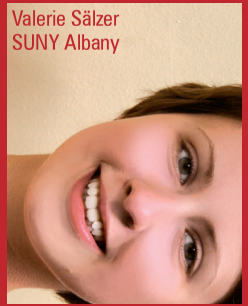

Valerie Sälzer
SUNY Albany

Brighid Leavy
SUNY Brockport

Wrocław info souvenirs

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej

Godziny otwarcia (codziennie): 10.00–20.00
ul. Sukiennice 12, 50-107 Wrocław
tel.: +48 71 342 01 85, fax: +48 71 342 28 98
tel. kom.: +48 605 222 227
e-mail: info@itwroclaw.pl, www.wroclaw-info.pl

Wrocław the meeting point

Centrum Informacji Turystycznej

Godziny otwarcia (codziennie):
w sezonie (od 1.04 do 31.10): 9.00–21.00
poza sezonem 9.00–19.00
Rynek 14, 50-101 Wrocław
tel.: +48 71 344 31 11, fax: +48 71 344 29 62
tel. kom.: +48 663 888 725
e-mail: info@itwroclaw.pl, www.wroclaw-info.pl

Hala Stulecia. Przewodnik po Hali Stulecia
i sercu europejskiego modernizmu
WYDAWCA: Dolnośląska Szkoła Wyższa
Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej
ZDJĘCIA: Juliet D. Golden, Adam Marecik, Stanisław Klimek,
Roksana Orfin-Grabowska, Studenci i organizatorzy
Experiencing the New Europe 2008
ILUSTRACJE ARCHIWALNE: Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej
i Muzeum Architektury we Wrocławiu
TŁUMACZENIE: Mirosław Rusak KOREKTA: Małgorzata Grochocka
OPRACOWANIE GRAFICZNE: Orfin Studio
www.orfinstudio.pl | Agnieszka Kaczmarek i Paweł Grabowski
EDYCJA 2011: szmigielDESIGN | szmigieldesign.pl

ISBN 978-83-62302-00-0

***Hala Stulecia**. Przewodnik po Hali Stulecia i sercu europejskiego modernizmu* to pierwszy z serii przewodników opracowanych przez studentów międzynarodowej szkoły letniej poświęconej zagadnieniom transformacji europejskich miast „Experiencing the New Europe", zorganizowanej przez Międzynarodowy Instytut Studiów nad Kulturą i Edukacją (International Institute for the Study of Culture and Education, IISCE) Dolnośląskiej Szkoły Wyższej (DSW) przy współpracy State University of New York at Brockport. Szkoła umożliwiła studentom poznanie czynników kulturowych, historycznych i społecznych wpływających na kształt Europy Środkowej, traktując przestrzeń miejską Wrocławia jako laboratorium, w którym badaliśmy przeszłość miasta i jej wpływ na dynamikę XXI-wiecznej środkowoeuropejskiej metropolii w okresie transformacji. Przez ponad trzy tygodnie (od 12 lipca do 1 sierpnia 2008) uczestnicy szkoły prowadzili badania nad obszarami miasta, które ucieleśniają złożoną i wielowarstwową tożsamość Wrocławia – Halą Stulecia i Dzielnicą Wzajemnego Szacunku. Z punktu widzenia metodologii projekt wyrasta z tradycji badań w działaniu, zakładających wykorzystanie zdobytej wiedzy w działaniu społecznym. Studenci, opierając się na przeprowadzonych wywiadach, wizytach w terenie, obserwacjach oraz kontaktach z naukowcami, przedstawicielami władz, przedstawicielami różnych zawodów i mieszkańcami miasta, którzy wszyscy przyczynili się do stworzenia dzisiejszego oblicza Hali Stulecia, opracowali przewodnik, którego celem jest przybliżenie tej wyjątkowej części miasta osobom odwiedzającym w przyszłości Wrocław.

Nasz przewodnik powstał w ramach projektu badań w działaniu w obszarach miejskich, realizowanego przez Międzynarodowy Instytut Studiów nad Kulturą i Edukacją Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

Przewodnik po Hali Stulecia i jej okolicach opracowali w 2008 roku uczestnicy międzynarodowej szkoły letniej „Experiencing the New Europe". (Więcej informacji na wewnętrznej stronie okładki!)

Wszystkich, którzy chcą poznać inne części tego fascynującego miasta, zachęcamy do sięgnięcia po dwa pozostałe przewodniki opracowane przez studentów z USA i Polski:

Wrocławski Rynek: *W samym sercu miejsca spotkań*

Miasto na wyspach*. Przewodnik po Ostrowie Tumskim i początkach Wrocławia*

Ścieżka wzajemnego szacunku*. Wycieczka po Dzielnicy Wzajemnego Szacunku śladami przeszłości – od tragedii przez pojednanie do akceptacji*

Międzynarodowy Instytut Studiów nad Kulturą i Edukacją (International Institute for the Study of Culture and Education, IISCE), Dolnośląska Szkoła Wyższa (DSW).

www.iisce.org | www.wroclawonyourown.pl

The College at
BROCKPORT
State University of New York

Dolnośląska Szkoła Wyższa